

1890 Johanna Bernharda Mørset

Johanna vokste opp hos sin bestefar i Skjeldstadmarka i gamle Hegra kommune i Stjørdalen. Hun ble født den 3.mai 1890. Hennes far døde av lungebetennelse sju dager senere, nygift og bare 21 år. Han het Johan Bernhard og var eneste sønn av Ole Bårdsen Mørset (1840-1913) og Beret Trulsdatter Mørset (1841-1895). Da Johanna ble døpt fikk hun nesten sin fars navn: Johanna Bernharda. Hennes mor, Riborg Johnsdatter Rolfseng (1868-1895), hadde tidligere hatt en kjæreste, men som så ofte på den tiden, hadde han ikke nok av jordisk gods til å bli godtatt av hennes foreldre. Det hadde derimot Johan Bernhard, som var arving av både gård og grunn. Gammelkjæresten ble sønderknust og reiste til Amerika.

Da mor Riborg ble enke etter det korte ekteskapet, overlot hun sin lille pike til svigerforeldrene og dro til Amerika, oppsøkte sin fordums elskede og giftet seg. 4 år senere kom de hjem til gamlelandet i 1895, og bosatte seg på Kleven, mannens hjemplass. Etter å ha fått en datter døde også mor Riborg, kun 27 år gammel. Vår Johanna var da 5 år og foreldreløs. Første juledag samme året dør også bestemor Beret. Tilbake sitter bestefar Ole med sitt barnebarn Johanna og sine tjenestefolk.

Johanna Bernharda

Bestefar Ole forgudet sitt barnebarn og stelte godt for henne. Gamle folk har fortalt at hun gikk ved bestefars side ved alt slags arbeide ute og inne, overalt og til alle tider. Ole Bårdsen Mørset var en særs framsynt mann, solid og med mange penger - som han ikke sparte på når det gjaldt sin sønndatter. Det ble fortalt at lille Johanna fikk alt av leker som kunne kjøpes. Likeledes fine klær. Når hun skulle konfirmeres i 1905 gikk bestefaren til fots de 5 milene til Trondheim, og kom kjørende hjem med hest og ny trille. Visstnok kjøpt for at hun skulle kjøres til kirken med egen hest og vogn. "På ridetøyet skal storfolk kjennes".

Ei gammel kone fortalte at hun ble tatt med til kirken av sin mor den dagen for å se at Johanna Bernharda kom i egen trille. Det hadde spurtes i bygda at Johanna også hadde kjøpetøy i sin kjole og kåpe - og det var hun alene om å ha. En skal ikke ha stor fantasi for å forstå hva som var samtaleemne i bygda den høsten.

Nitten år gammel får Johanna Bernharda skjøte på gården – den 8.februar 1910. Den 22.februar gifter hun seg med Robertus Olausen Hammer, født den 9.august 1882. Nøyaktig to måneder senere får de en sønn. Odelsgutten fikk navnet Ole etter oldefaren. Det skjedde mye på kort tid på Mørset den gangen. For sannelig hadde bestefar Ole (68) to år tidligere gått hen og giftet seg på nytt den 30.april 1908 med sin husholderske Mette Jonsdatter Ausethaug, født julekvelden i 1874 – hvilket betyr en aldersforskjell på 34 år. Ole og Mette bodde nå i kårstua på Mørseth, hvor de også hadde plass til "kjerkrilla". Ole var en troende mann, i alle fall i navnet - etter det Johanna fortalte.

Ole kjøpte så gården Evja (112/5) i Stjørdal som gammelordføreren Lars Solberg hadde bygd opp da han solgte Hognes. Dette skulle trolig være en slags

Ole og Mette gifter seg 30.april 1908

forsikring for hans mye yngre kone og eventuelle barn.

Og så skjer det: Samtidig som barnebarnet Johanna fikk sin førstefødte, får bestefar Ole og hans nye kone ei datter. 1 ½ år senere får de to ekteparene igjen hvert sitt barn. Denne gangen får bestefar Ole sin andre sønn, 42 år etter den første. Barn nr 2 til Johanna er Riborg Bidtnes som etter hvert ble husfrue på Mørset. Mens hun er barn, leker og vokser hun opp sammen med Oles andre sønn på nabogården – gården som Ole hadde kjøpt. Ungene er like gamle. Hun som oldebarn til Ole, - han som sønn til den samme Ole. Lite ante vel de som småunger at de var så nær slekt som det omtrent går an – men uten at vårt språk har gitt slektsrelasjonen et begrep. For - som Riborg Bidtnes på Mørset uttrykte det: *”Hva heter det når min oldefar er deres pappa”?*

Ole Bårdsen Mørset dør den 18.juli 1913. Igjen sitter ei enke med 2 små barn. Kona Mette skulle få leve til den 1.desember 1957. Johanna døde 4.august i 1976. Det hører også med til historien at alle pengene som Ole hadde satt i Handelsbanken i Trondheim for Mette og barna - gikk tapt ved konkursen i midten av 20-årene. Derfor måtte mora gå rundt å ta småjobber hos andre, og med sine to hender livnære seg og barna. Akkurat den samme skjebnen som ble Johanna til del senere da Mørset også fikk merke krakket på slutten av 20-tallet. Dette til tross, forteller Riborg Bidtnes: *”Disse kvinner rager aller høyest i mine øyne. Aldri var det en klage å høre. Og i vanskeligheter viste de styrke og forstand som det bare er å ta av seg hatten for. Mor (Johanna Bernharda) fortalte forresten en gang at en taterkvinne i fullt sinne over ikke å få mat, hadde gandet sorg og ulykke over denne gården til alle tider. Så hvem vet? ”*

Johanna Hammer